

Crna Gora
Javna Ustanova Zavod "Komanski most"

Adresa: Gornja Gorica bb
81000 Podgorica, Crna Gora
tel/fax:382 20 262 258
www.juzkomanskimost.me

PROGRAM RADA ZA 2021. GODINU

PODGORICA, JANUAR 2021.GODINE

UVODNE NAPOMENE

Djelatnost Zavoda, saglasno poslovima utvrđenim Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama "Sl. List CG" br.13/14 i Odluci o izmjeni i dopuni Odluke o organizovanju Javne ustanove Zavod "Komanski most" "Sl.list CG br. 6/2019 obuhvata:

- pružanje usluga smještaja odraslih lica sa invaliditetom (umjerene, teže i teške intelektualne teškoće i poremećaji iz autističnog spektra);
- pružanje usluga podrške za život u zajednici;
- pružanje savjetodavno-terapijskih i socijalno-edukativnih usluga;
- pružanje stručne podrške i sprovođenje odgovarajuće obuke pružaocima usluge porodičnog smještaja;
- radno-okupaciono angažovanje u skladu sa fizičkim i psihičkim sposobnostima, kulturno zabavne aktivnosti i sl.;
- zdravstvenu zaštitu, koja se obezbjeđuje, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju

Pravilnikom o bližim uslovima i standardima za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti "Sl.list CG" BR.56/2013 i Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica „Sl.list CG“ br.58/14,21/16 ,15/18 i 65/19, bliže se uređuju stručni poslovi u socijalnoj i dječjoj zaštiti, kao i normativi i minimalni standardi usluge smještaja odraslih i starih lica.

Pravilnikom o bližim uslovima za izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence za obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite „Sl.list CG“ br.38/18, propisuju se bliži uslovi za izdavanje, obnavljanje, suspenziju i oduzimanje licence.

Zavod je počeo sa radom 12.11.1976. godine. Kapacitet ustanove je 120 mjesta.

Adresa: JU Zavod "Komanski most" – Gornja Gorica bb Podgorica

Telefon: 020 – 262 259

Fax: 020 – 262 258

E-mail : zavod@t-com.me

www.juzkomanskimost.me

SMJEŠTAJ KORISNIKA

Smještaj odraslih lica sa invaliditetom obuhvata zbrinjavanje, ishranu, obezbjeđenje odjeće, obuće i drugu njegu.

Postojeći kapaciteti Zavoda su tri objekta za zbrinjavanje korisnika. Paviljon "A" za mušku, paviljon "B" za žensku populaciju i paviljon "C" koji se planira za pripremu korisnika za samostalan život u zajednici, u skladu sa novim Planom transformacije Zavoda. Trenutno se na smještaju nalazi 115 korisnika, od kojih su 63 muškog i 52 ženskog pola, dok su smještajni kapaciteti 120 mjesta.

Paviljoni za smještaj sadrže spavaće sobe, dnevne boravke i kupatila odvojene po blokovima. U sobama paviljona pored kreveta nalaze se garderobni ormari i noćni ormarići, gdje korisnici mogu odložiti i čuvati svoje lične stvari. Svakom korisniku koji izrazi želju i ima potrebu omogućeno je da ima ključ svog ormara. U sobama korisnika u kojima je to moguće postoji zidni sat i televizor. Zidovi soba, holova i hodnika su ukrašeni slikama kao i ilustracijama i posterima, a prema interesovanjima i želji korisnika. Dnevni boravci su u potpunosti opremljeni i prilagođeni potrebama korisnika.

U svom radu, Ustanova se rukovodi osnovnim principima socijalne i dječje zaštite:

- uvažavanje integriteta i dostojanstva korisnika socijalne i dječje zaštite
- zabrane diskriminacije
- informisanja korisnika
- individualnog pristupa
- aktivnog učestvovanja korisnika u kreiranju, izboru i korišćenju prava iz socijalne i dječje zaštite
- uvažavanja najboljeg interesa korisnika
- prevencije institucionalizacije i dostupnosti usluga u najmanje restriktivnom okruženju
- pluralizma usluga i pružalaca usluga
- partnerstva i udruživanja različitih nosilaca djelatnosti i programa, posebno na lokalnom nivou
- transparentnosti

SLUŽBA ZA SMJEŠTAJ I OSNOVNE STRUČNE POSLOVE

Rad Službe za smještaj i osnovne stručne poslove prvenstveno podrazumijeva informisanje, prijem, procjenu i planiranje. Iako je deinstitucionalizacija prioritet, dok se ne razviju drugi alternativni modeli tretmana pružanja usluga podrške za život u zajednici ovih osoba, prijema će vjerovatno, i dalje biti i tokom 2021. godine. Prijem korisnika treba da bude privremen i ne može se realizovati bez potrebne dokumentacije u skladu sa članom 15 Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica „Sl. list CG“ br.58/2014. Po prijemu na osnovu rezultata procjene nadležne službe Zavoda, identifikovanih prioriteta potreba korisnika, sposobnosti i prepoznatih rizika sačinjava se individualni plan rada.

Individualni plan rada obuhvata: osnovne podatke o korisniku, snage i rizična ponašanja korisnika, kratkoročne i dugoročne ciljeve, vremenski okvir realizacije plana, oblasti na kojima će se raditi tokom 2021. godine, prioriteta ciljeve odnosno očekivane ishode, konkretne aktivnosti koje će se preduzimati kao i odgovorne osobe i rokove za izvršenje određenih aktivnosti. Služba takođe sprovodi mjere zaštite korisnika i prati efekte preduzetih usluga i mjera.

Ponovni pregled individualnog plana rada za sve korisnike planiran je za decembar 2021. godine. Korisnik, odnosno njegov zakonski zastupnik učestvuje u izradi istog i dobija primjerak plana. Evidencija o korisnicima se vodi na propisanim obrascima iz Pravilnika o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica „Sl. list CG“ br.58/2014.

Implementacijom informacionog sistema SWIS omogućena je bolja i kvalitetnija evidencija, ažurnost i umreženost sa ostalim bitnim organima socijalnog staranja i zaštite, u cilju što uspješnijeg tretmana za korisnike naših usluga.

Planirano je, i tokom 2021. godine da vrši savjetodavno usmjeravanje, aktivaciju i realizaciju socio-edukativnih aktivnosti u skladu sa potrebama i interesovanjima korisnika.

Kao što je i do sada bila praksa tokom 2021. godine, služba će i dalje nastaviti da prati, usmjerava i pruža podršku stručnim saradnicima, volonterima, odnosno licima koja se stručno osposobljavaju bez zasnivanja radnog odnosa, a koja se angažuju neposredno u radu sa korisnicima, kao i studentima na profesionalnoj praksi.

SLUŽBA ZA RADNO-OKUPACIONO ANGAŽOVANJE

Služba za radno-okupaciono angažovanje će u 2021. godini nastaviti kontinuirani rad na realizaciji radno-okupacionih i radno-instruktivnih aktivnosti sa ciljem habilitacionog i rehabilitacionog tretmana. Na osnovu rasporeda aktivnosti planiranih individualnim planom rada, revidiraće se već postojeće grupe.

Terapijski rad, individualni i grupni, sa radno-okupacionim terapeutom će se odvijati po paviljonima u precizno određenim terminima radnim danima po određenom rasporedu. Grupe se formiraju na osnovu afiniteta samih korisnika, a sve u skladu sa njihovim ličnim interesovanjima kao i izraženim stepenom intelektualnih i motoričkih sposobnosti. Revizija grupa vrši se u skladu sa ponovnim pregledom individualnih planova rada, kao i na osnovu interesovanja i želja samih korisnika.

Na ovaj način svaki korisnik je obuhvaćen nekim vidom okupacije sa ciljem održavanje i eventualnog unaprijeđivanje različitih znanja, vještina i navika u domenu kognitivnog i socijalnog funkcionisanja.

Pored okupacione terapije određen broj korisnika je dodatno uključen i u radnu terapiju. Korisnici u radnim grupama, angažovani su u okviru muške i ženske radne grupe, a sve pod nadzorom radnih animatora.

Socio terapija

Individualnim planom rada planirano je da se socio - terapija sa ciljem razvoja grupne kohezije kao i identifikovanja i rješavanja aktuelnih problema među korisnicima, realizuje kroz dvije rotirajuće socio terapijske grupe.

Psihološki tretman

Psihološki tretman se realizuju kroz individualni i grupni rad u cilju pružanja psihosocijalne podrške i psihoterapijskog tretmana. Individualni rad sa korisnicima obuhvata: opservaciju ponašanja korisnika u adaptacionom periodu; opservaciju raspoloženja i emocionalnih promjena, tolerancije na frustraciju, reagovanja na konfliktne situacije, usmjeravanja pažnje i koncentracije; evidentiranje postojanja psihopatoloških ispoljavanja; razvijanje interesovanja i motivacije; opservaciju, praćenje i analizu eventualnog problematičnog ponašanja korisnika kao i učešće u prevazilaženju istog. Grupni rad sa korisnicima uključuje opservaciju grupne dinamike kao i učešće u vođenju grupa psihosocijalne podrške. Saradnja sa roditeljima ili starateljima korisnika započinje po prijemu korisnika na adaptacioni period, a nastavlja

se u fazi planiranja, sprovođenja i evaluacije individualnog plana rada, kao i u cilju prevazilaženja eventualnog problematičnog ponašanja korisnika.

Tokom 2021. godine posebna pažnja biće posvećena rekreativnim i kulturno zabavnim aktivnostima. Tako da će i pored redovnih, svakodnevnih rekreativnih aktivnosti, Zavod će organizovati i druge oblike odmora i rekreacije koji uključuju kontakt sa širom društvenom zajednicom. Korisnici će, bez obzira na stepen samostalnosti, kontinuirano, tokom cijele godine, imati adekvatnu stimulaciju u vidu jednodnevnih izleta kao i organizovanih izlazaka u bližem krugu Zavoda.

PRIPREMA KORISNIKA ZA USLUGE PODRŠKE ZA ŽIVOT U ZAJEDNICI

U skladu sa stratezijskim ciljevima razvoja sistema socijalne i dječje zaštite Crne Gore, JU Zavod „Komanski most“ aktivno radi na daljem sprovođenju procesa transformacije i deinstitucionalizacije. Transformacija institucija je proces koji se odvija paralelno s procesom deinstitucionalizacije koja, neizostavno, vodi ka promjenama u životima korisnika usluge smještaja, ali i u životima njihovih porodica kao i zaposlenih koji im pružaju podršku. Stoga, neophodno je prvobitno stvoriti uslove za izmještanje korisnika iz Zavoda što bi značilo obezbijediti stambeni smještaj, a potom izvršiti procjenu sposobnosti korisnika, pripremu korisnika za vaninstitucionalni oblik smještaja, edukaciju stručnih radnika, stručnih saradnika i saradnika radi pružanja što kvalitetnije podrške korisnicima. Tokom prethodne godine JU Zavod "Komanski most" otpočeo je implementaciju projekta "Institucionalna transformacija JU Zavod "Komanski most" – Razvoj usluge stanovanja uz podršku". Zbog pandemije korona virusa, implementacija projekta pretrpjela je niz izmjena tako da je najveći dio aktivnosti pomjeren za 2021. godinu. Projekat ko-finansiraju Evropska unija i Vlada Crne Gore u sklopu Programa EU i CG za zapošljavanje, obrazovanje i socijalnu zaštitu. Specifični ciljevi projekta su:

- Nastavak procesa transformacije JU Zavod "Komanski most" kroz proces deinstitucionalizacije,
- Jačanje stručnih kapaciteta stručnih radnika, stručnih saradnika i saradnika u pružanju usluge stanovanja uz podršku,
- Uspostavljanje usluge stanovanja uz podršku;

Pomenuti ciljevi, kao i aktivnosti koje se sprovode u skladu su sa Planom transformacije JU Zavod "Komanski most" usvojenim za period od 4 godine. Tokom 2021. godine planirane su sledeće aktivnosti:

- izbor 10 korisnika za prelaznu stambenu jedinicu – Stručni radnici i stručni saradnici JU Zavod "Komanski most" uz podršku eksperta-supervizora trebalo bi da izvrše izbor 10 korisnika za prelaznu stambenu jedinicu sa kojima će proći intenzivan proces pripreme za samostalan život u otvorenoj zajednici,
- priprema prelazne stambene jedinice – U skladu sa Pravilnikom o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluga podrške za život u zajednici („Službeni list Crne Gore“, br. 063/19 od 18.11.2019
- izdvajanju korisnika u prelaznu stambenu jedinicu nakon čega počinje proces pripreme. Intenzivan proces pripreme, ali i praćenje i procjena korisnika sprovodiće se u trajanju od 6 meseci od strane stručnih radnika i stručnih saradnika uz stalnu podršku i pomoć supervizora. Na ovaj način korisnicima će se omogućiti priprema prije prelaska na uslugu stanovanja uz podršku, a podrazumijeva: učenje praktičnih životnih vještina, stanovanje u prostoru koji se dijeli sa drugima, pripremu hrane, održavanje prostora u kojem borave, čuvanje i briga o garderobi i ličnim stvarima, razvijanje sposobnosti za rešavanje problema, razvijanje kapaciteta za uključivanje u zajednicu, osnaživanje i osposobljavanje korisnika za preuzimanje odgovornosti u samostalnom životu...
- Na osnovu već pomenutog procesa pripreme, izrađenih dosijea, znanja i iskustava stečenih tokom pripreme korisnika vršiće se izbor korisnika za uslugu stanovanja uz podršku. Izbor će vršiti stručni radnici i stručni saradnici uz podršku eksperta-supervizora kao i nadležnih CSR.
- Konačna aktivnosti jeste uspostavljanje usluge stanovanja uz podršku. Kroz projekat obezbijeđena su sredstva za kupovinu dvije stambene jedinice. Pravilnik jasno definiše da u jednoj stambenoj jedinici živi najviše 4 korisnika. Stanovanje uz podršku je usluga podrške za život u zajednici nastala kao alternativa institucionalnom zbrinjavanju. U usluzi stanovanja osim smještaja i ishrane korisnici dobijaju odmjerenu podršku stručnih radnika i saradnika kako bi razvili svoje kapacitete za samostalno funkcionisanje. Pružanje podrške vrši se prema ličnim potrebama korisnika. Odgovornosti, rasporedi rada i način pružanja usluge definisani su Pravilnikom.

SLUŽBA ZA ZDRAVSTVENU NJEGU

Rad zdravstvenih radnika je regulisan Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Zavoda. Takođe, potrebno je nastaviti sa angažovanjem eksternih saradnika, a sve u cilju očuvanja i unaprjeđenja zdravlja korisnika.

Služba za zdravstvenu negu vrši poslove:

- Zdravstveno-higijenske njege u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju;
- Sprovodi preventivnu medicinsku negu korisnika;
- Ukazuje prvu medicinsku pomoć korisnicima i sprovodi propisane terapije;
- Obezbeđuje upućivanje korisnika na bolničko liječenje, specijalističke preglede i laboratorijske analize;
- Vršiti opštu i specijalnu negu korisnika;
- Vodi propisanu medicinsku dokumentaciju;
- Organizuje edukaciju zdravstveno-higijenskog osoblja;
- Učestvuje u radu komisija za pružanje usluga korisnicima;
- Saraduje sa zdravstvenim ustanovama, socijalnim ustanovama i drugim organima i organizacijama;
- Vršiti i druge odgovarajuće poslove.

Fizioterapeutski tretman

Fizikalna terapija je važan segment medicinske terapije za poboljšanje zdravlja osoba sa težim smetnjama u razvoju. Stoga je zadatak fizioterapeuta njihova rehabilitacija, odnosno rehabilitacija njihovog lokomotornog aparata. Ona je takođe važna za psihomotornu stabilnost uspostavljanje bolje cirkulacije i elastičnosti tretiranog dijela tijela. Izvođenje aktivnih vježbi je važno za održavanje i poboljšanje snage ekstremiteta i koordinaciju pokreta.

U 2021.godini pratićemo inovacije fizikalne terapije i ostalih fizikalnih modaliteta u skladu sa potrebama naših korisnika koji će biti blagovremeno nabavljeni.

AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI PLANA TRANSFORMACIJE ZAVODA

Tokom prošle godine, formirana radna grupa aktivno je radila na donošenju novog Plana transformacije JU Zavod "Komanski most". Na izradi plana radili su

predstavnicima JU Zavod "Komanski most", Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva zdravlja, Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, Centara za socijalni rad kao i Sekretarijata za socijalno staranje Glavnog grada. Ministarstvo rada i socijalnog staranja zvanično je usvojilo Plan transformacije 01.07.2020. Ovim su postavljene osnove za dalji rad na razvoju novih usluga iz sistema socijalne i dječje zaštite koje će primat dati životu korisnika u otvorenoj zajednici, kroz jačanje njihovih kapaciteta kao i kapaciteta pružaoca usluge.

Tokom 2021. godine novim Planom transformacije planirano je prvenstveno sprovođenje onih aktivnosti koje su Akcionim planom bile vezane za 2020. godinu ali zbog pandemije nijesu mogle biti realizovane kao i one planirane za 2021, podijeljeno po kvartalima. Prije svega planirano je:

- Pokretanje i održavanje efektivnih medijskih kampanja o položaju i pravima lica sa umjerenim, težim i teškim intelektualnim teškoćama i poremećajima iz autističnog spektra u saradnji sa relevantnim institucijama i NVO sektorom u cilju podizanja nivoa svijesti zajednice o položaju i pravima ovih lica;
- Razvoj i uspostavljanje novih usluga socijalne zaštite, prije svega uspostavljanje i pružanje usluge stanovanje uz podršku kao nove usluge koju pruža Zavod kao i prikupljanje dokumentacije i ispunjavanje standarda za licenciranje usluge stanovanje uz podršku;
- Jačanje stručnih kapaciteta stručnih radnika, stručnih saradnika i saradnika zaposlenih u Zavodu;
- Preraspodjela postojećeg kadra i povećanje broja izvršilaca u skladu sa potrebama pružaoca usluge;
- Uspostavljanje supervizijske podrške za stručne radnike;
- Unapređivanje primarne zdravstvene zaštite korisnika kroz dobijanje ovlaštenja za obavljanje usluga primarne zdravstvene zaštite korisnika;
- Sprovođenje detaljne analize individualnih planova rada i ponovo preispitivanje oblika zaštite u cilju sagledavanja svih opcija, uključujući i povratak u biološku porodicu.
- Izrada i primjena kriterijuma za utvrđivanje stepena podrške, uspostavljanje prelazne stambene jedinice;

STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH

Ustanova će i u narednom periodu raditi na usavršavanju zaposlenih kroz:

- unapređenje etičke i multikulturalne kompetencije,
- planiranja, programiranja, praćenja i evaluacije stručnog i terapijskog rada
- pristupa, metoda i tehnika individualno - savjetodavnog rada,
- metoda i tehnika grupnog savjetodavnog rada
- metoda i tehnika porodičnog savjetodavnog rada
- programa i metoda razvoja životnih vještina
- metoda i tehnika samokontrole i umirivanje drugih
- metoda i tehnika rada sa autističnim osobama
- metoda i tehnika rada sa odraslim osobama sa intelektualnim invaliditetom

Ustanova je u potpunosti otvorena prema sredini, i sve aktivnosti, odnosno svi uspjesi i neuspjesi, biće prezentovani putem sajta Zavoda. Sem saradnje sa resornim Ministarstvom, ustanova će kvalitetnije saradivati sa centrima za socijalni rad.

Prema Vodiču za pristup informacijama pružićemo sve informacije sredstvima javnog informisanja sem onih koje Vodič ne dozvoljava. Posebna pažnja će se posvetiti roditeljima i rodbini korisnika, a naročito lokalnim samoupravama odakle korisnici dolaze.

Neophodno je uspostaviti saradnju sa Fakultetima za spec.edukaciju i rehabilitaciju iz Beograda i Zagreba i obezbijediti gostovanje istaknutih oligofrenopedagoga Zavodu, a takođe i stručnjaka iz oblasti autizma. Posjete i saradnja sa srodnim institucijama u okruženju su sastavni dio edukacije osoblja. Saradnju ćemo nastaviti i sa Fakultetom političkih nauka-Grupa socijalni rad i socijalna politika u Podgorici, Filozofskim fakultetom u Nikšiću i Medicinskim fakultetom u Podgorici.

U sklopu ranije pomenutog projekta već su održane dvije obuke za stručne radnike, stručne saradnike i saradnike na temu samostalnog života korisnika u otvorenoj zajednici. U narednom periodu planirana je još jedna obuka, za 15 stručnih radnika i stručnih saradnika na temu pružanja usluge stanovanje uz podršku.

PRIORITETI

- Konsalting u postupku uvođenja i implementacije sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa standardima serije ISO 9001:2015
- Sistem upravljanja bezbjednosti hrane u skladu sa HACCP-om
- Realizacija inicijative radi pronalaska adekvatne stambene jedinice za izmještaj korisnika za život u zajednici. Prvi korak na tom planu bio bi obezbjeđivanje stambenih jedinica uz svu neophodnu pomoć stručnih radnika Zavoda (donacija)
- Izrada lifta u paviljonu A (donacija)
- Radovi na uređenju kruga Zavoda, kao i izrada mobilijara u krugu Zavoda
- Radovi na izradi tende za parking službenih vozila
- Oprema za ambulantu i registracija ambulante,
- Električni kreveti za ležeće korisnike
- Dvije drvene kućice za dvorište za odmor i rekreaciju
- Postavljanje zaštitne ograde na putu do Zavoda - južna strana
- Radovi na uređenju plastenika
- Montažna farma za koke nosilje - donacija

Direktor,
Vaselj Dušaj

Crna Gora
Javna Ustanova Zavod "Komanski most"

Adresa: Gornja Gorica bb
81000 Podgorica, Crna Gora
tel/fax:382 20 262 258
www.juzkomanskimost.me